

<https://doi.org/10.62837/2026.3.160>

YUNUSOVA ŞÖLƏ ƏSƏD QIZI
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Sumqayıt Dövlət Universiteti, Sumqayıt, Azərbaycan
shola.yunusova@sdu.edu.az

XARİCİ DİLİN TƏDRİSİNDƏ MƏDƏNİYYƏTİN ROLU XÜLASƏ

Bu məqalə xarici dillərin tədrisində mədəniyyətin rolundan bəhs edir. Dil mədəniyyətin ən mühüm daşıyıcılarından biridir. Dil olmasaydı, mədəniyyət də mümkün olmazdı. Xarici dil öyrənməkdə əsas məqsəd kommunikativ səriştəyə yiyələnməkdir. Xarici dilin öyrədilməsi təkcə linqvistik səriştənin əldə edilməsi deyil, həm də mədəni səriştənin əldə edilməsi deməkdir. Mədəniyyət tələbələrin xarici dili daha dəqiq və real həyat şəraitində düzgün başa düşməsi və ünsiyyət qurmasında mühüm rol oynayır. Kommunikativ səriştənin inkişafı və təkmilləşdirilməsi effektiv və elmi tədris yanaşmasından asılıdır. Mədəniyyətin dil öyrənmə prosesinə inteqrasiyası hədəf mədəniyyətə intellektual marağı artırır, mədəniyyətlərarası səriştənin inkişafına kömək edir və təlim prosesinin effektivliyini artırır. Mədəniyyətin aydın məqsədlər və metodik prinsiplər əsasında sistemli şəkildə tədrisi öyrənmələr arasında mədəniyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlarının formalaşmasına kömək edir. Dil və mədəniyyətin qarşılıqlı əlaqəsi dil öyrənmə prosesini zənginləşdirir, mədəniyyətlərarası əməkdaşlıq bacarıqlarını gücləndirir, dünyanı daha dərinləndirən dərk etmək imkanı verir və tələbələrin şəxsi nailiyyətlərinə müsbət təsir göstərir.

Açar sözlər: *dil, mədəniyyət, təhsil sistemi, xarici dil tədrisi, inteqrasiya, mədəniyyətlərarası səriştə, effektiv ünsiyyət, mədəni biliklər.*

Dil insanın idrak və kommunikativ fəaliyyətinin fundamental vasitəsi olmaqla yanaşı, fərdin daxili aləminin, emosional vəziyyətinin, sosial mövqeyinin ifadə olunmasını təmin edən mühüm sosial-mədəni mexanizm kimi xarakterizə olunur. İnsanlar öz daxili təcrübələrini, emosional vəziyyətlərini, mühakimələrini və istəklərini məhz dil vasitəsilə reallaşdırır və başqalarına ötürürlər. Dil vasitəsilə insan informasiyanın ötürülməsini təmin edir, düşüncə strukturunu formalaşdırır, fərdi təcrübəni konseptual şəkildə sistemləşdirir və sosial mühitlə qarşılıqlı münasibətlər qurur. Dil cəmiyyətin dəyərlərini, ənənələrini və mədəni təcrübəsini əks etdirən ictimai-mədəni mahiyyətə malik hadisədir və xalqın tarixi inkişaf yolunu, dünyagörüşünü və sosial münasibətlərini özündə birləşdirir. Beləliklə, dil işin mahiyyətini izah etmək üçün zəruri və lazımi sözləri tapmaqda əvəzsiz bir ünsiyyət vasitəsidir. Ünsiyyətin qarşıya qoyduğu vəzifələrin maksimum səmərə ilə yerinə yetirilməsi danışıq mədəniyyətinin kommunikativ aspektini əhatə edir. [3,

s.432]. Bu səbəbdən də, dil kommunikativ funksiyaların reallaşmasını, mədəni irsin qorunub saxlanılmasını və ötürülməsini, cəmiyyətin davamlı və sistemli inkişafının təmin olunmasını dəstəkləyən fundamental vasitə kimi səciyyələndirilir.

Dil ünsiyyət vasitəsi olmaqla, xalqın tarixən formalaşdırdığı sosial-mədəni nümunələrin yaranması, toplanması, qorunması və nəsildən-nəslə ötürülməsində böyük rol oynayır. Dil mədəniyyətin struktur komponenti olmaqla yanaşı, həm də onun qorunması və inkişafının əsas mexanizmlərindən biri kimi çıxış edir. Dil və mədəniyyət ayrılmaz şəkildə bağlıdır, çünki, biri olmadan digəri fəaliyyət göstərmir. Dili öyrənmədən xarici mədəniyyəti öyrənmək olmaz. Onlar bir-birilə ayrılmaz şəkildə sıx bağlıdır.[6].

Hər hansı bir xalqın mədəniyyətinin araşdırılmasında onun dilinin öyrənilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Dil və mədəniyyətin əlaqəsində öyrənilən xarici dilin düzgün mənimsənilməsi üçün fərqli kommunikativ metodlardan istifadə edilir. Müxtəlif kommunikativ metodlardan istifadə etməklə tələbələr xarici dildə fikir mübadiləsi edir, düşüncələrini paylaşır, əldə etdikləri məlumatları bir-birilərinə ötürürlər.

Dil insanların dünyanı qavrama və şərh etmə üsulları ilə sıx bağlıdır və xarici dilin öyrənilməsi həmin dilin qrammatik quruluşuna və lüğət ehtiyatına yiyələnməklə məhdudlaşmır. Hədəf dilin mədəni kontekstindən xəbərsiz olan şəxs yalnız formal dil bilikləri ilə kifayətlənərək kommunikativ uğursuzluqla üzləşə bilər. Xarici dil öyrənənlərin uğursuzluqlarının əsas səbəbi onların həmin dilin sosial normaları, davranış qaydaları, etik çərçivələri və mədəniyyəti haqqında kifayət qədər məlumat və biliklərə malik olmamalarıdır.

Hədəf dilin mədəni reallıqlarını, dəyərlər sistemini və kommunikativ davranış modellərini mənimsəmədən dilin funksional və effektiv istifadəsi mümkün deyildir. Müasir dil tədrisi modellərində mədəniyyətlərarası yanaşma əsas prioritet kimi müəyyənləşdirilir və mədəni komponentin inteqrasiyası tədris prosesinin fundamental tərkib hissəsi kimi təsvir olunur. Odur ki, xarici dilin tədrisi və mənimsənilməsi prosesi dilin qrammatik strukturlarının, leksik vahidlərinin və fonetik sisteminin öyrədilməsi ilə məhdudlaşmamalıdır. Dil biliklərini praktiki ünsiyyətdə tətbiq etmək üçün həmin dilin işlədildiyi mədəni konteksti, sosial normaları və kommunikativ xüsusiyyətləri dərk etmək və dil daşıyıcılarının davranış normalarını, ünsiyyət strategiyalarını, mədəni göstəricilərini öyrənmək lazımdır. Müasir tətbiqi dilçilik və pedaqoji yanaşmalar göstərir ki, dil sosial-mədəni mühitlə sıx bağlı olan, həmin mühitin dəyərlərini, dünyagörüşünü və davranış normalarını əks etdirən kompleks sistemdir.

Dili mədəni kontekstdən kənar tədris etmək onun funksional və kommunikativ imkanlarını ciddi şəkildə məhdudlaşdırır. Mədəni komponentdən təcrid olunmuş dilin tədrisi öyrənənlərin real kommunikativ kontekstlərdə adekvat və səmərəli ünsiyyət bacarıqlarının formalaşmasına mane olur. Hədəf dilin mədəni xüsusiyyətləri

mənimsənilmədikdə, öyrənənlərin bilikləri leksik vahidlər və qrammatik strukturlar səviyyəsində qalır və onun kommunikativ, funksional və mədəni potensialı tam şəkildə reallaşdırılmır. Mədəni biliklərin olmaması ifadələrin yanlış kontekstdə işlədilməsinə və kommunikativ anlaşılmazlığa gətirib çıxara bilər. Buna görə də, dil tədrisi mədəni komponentlə vəhdətdə aparılmalıdır. Dil mədəniyyətin, mədəniyyət də dilin bir hissəsidir; hər ikisi bir-biri ilə mürəkkəb şəkildə bağlıdır, onlardan birini ayırmaq digərinin həm dil, həm də mədəniyyət baxımından əhəmiyyətini itirməsinə səbəb olar.[10].

Xarici dili öyrənmək yalnız sintaktik və leksik biliklərin mənimsənilməsi deyil, eyni zamanda dilin ünsiyyət normalarını və mədəni kontekstini dərk edərək onları kommunikativ situasiyalarda məqsədəuyğun şəkildə istifadə etməkdir. Beləliklə, müasir dövrdə millətlərin qarşılıqlı ünsiyyətində dil faktoru mühüm rol oynayır və mədəniyyətin genetik kodu, kollektiv yaddaşı, tarixi təcrübənin, dünyagörüşünün, dəyərlər sisteminin əsas daşıyıcısıdır. Qloballaşma və texnoloji inkişaf nəticəsində dillərə daxil olan yeni sözlər (məsələn, rəqəmsal kommunikasiya ilə bağlı terminlər) cəmiyyətin həyat tərzində baş verən dəyişiklikləri əks etdirməklə yanaşı, yeni mədəni davranış modellərinin yaranmasına səbəb olur. Xarici dillərin öyrənilməsinə mədəniyyət baxımından yanaşma tələbələrin nəzəri biliklərinin artırılmasına, onların bu bilikləri real kommunikativ situasiyalarda tətbiq etməsinə imkan yaradır. Mədəni yönümlü dil tədrisi tələbələrdə fərqli mədəni dəyərlər, davranış modelləri və sosial normalar haqqında şüurlu anlayış formalaşdırır və onların mədəniyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlarını inkişaf etdirir. Dünya miqyasında xalqlararası mədəni, iqtisadi, ticari və s. əlaqələrin inkişafında qlobal dil problemi çox böyük aktualıq kəsb edir. [4, s.200].

Dil öyrənmənin əsas hədəfi kommunikasiya qurmaq və fikirləri kontekstə uyğun, düzgün, məqsədəuyğun şəkildə ifadə etmək bacarığıdır. Kommunikativ səriştə qrammatika, leksik ehtiyat və tələffüz biliklərinin istifadəsi ilə yanaşı, sosial-mədəni normalara uyğun davranmağı, kommunikativ maneələri aradan qaldırmaq üçün uyğun strategiyalardan istifadə etməklə fikirləri məntiqi ardıcılıqla ifadə etməyi təmin edir. Mədəniyyətlərarası səriştə effektiv kommunikasiya bacarığından əlavə, qarşılıqlı hörmət və anlaşmanın təşkili və qorunmasına yönəlmiş, kompleks və qarşılıqlı əlaqəli komponentlərdən ibarət sistem kimi ifadə olunur.

Qloballaşma prosesində xarici dillərin öyrənilməsi lingvistik biliklərin mənimsənilməsi və fərqli mədəniyyətlərlə səmərəli, məqsədəuyğun kommunikasiya bacarığının inkişaf etdirilməsini əsas prioritet kimi nəzərdə tutur. Bu yanaşma tələbənin yerli və qlobal mədəniyyətləri sistemli şəkildə qavrama və müqayisə etməsini dəstəkləyir, mədəni mövzularda fikir mübadiləsini təşviq edir və beləliklə tolerantlıq, qarşılıqlı anlaşma və hörmət kimi sosial-mədəni kompetensiyaların inkişafına xidmət edir.

İngilis dilinin tədrisi prosesində bədii ədəbiyyatla sistemli tanışlıq mühüm pedaqoji əhəmiyyət kəsb edir. Bədii ədəbiyyatın tədrisə inteqrasiyası tələbələrin dil bacarıqlarını (oxu, yazı, dinləmə və danışıq) inkişaf etdirir və mədəniyyətlərarası səriştənin formalaşmasına xidmət edir. Hər bir xalqın mədəniyyətini dərinəndən anlamaq üçün onun tarixi-mənəvi irsini əks etdirən klassik və müasir ədəbiyyat nümunələri ilə tanışlıq mühüm əhəmiyyət daşıyır. V.Şekspir, E.Heminquey, D. Defo, Çarlz Dikkens və digər görkəmli müəlliflərin yaradıcılığının təqdim olunması həmin xalqın mədəni irsinin mənimsənilməsinə, öyrənlərin dil bacarıqlarını inkişaf etdirilməsinə, düşüncə qabiliyyətinin, tarixi-mədəni şüurunun formalaşmasına təsir edir.

Mədəniyyətlərarası kompetensiyanın əsası başqa mədəniyyətə mənsub insanlarla qarşılıqlı əlaqədə olan şəxsin münasibətlərindədir və bir-biri ilə sıx əlaqəli iki sahədən ibarətdir: kommunikativ kompetensiya və mədəniyyətlərarası kompetensiya. Uğurlu qarşılıqlı əlaqə mədəni biliklərin, tənqidi məlumatlılığın və şəxsiyyətlərarası bacarıqların tarazlaşdırılmasını tələb edir.[5].

Ali məktəblərdə ingilis dilinin tədrisi zamanı mədəniyyətlərarası səriştənin formalaşdırılmasında dərslük seçimi mühüm rol oynayır. Dərslük dil materialının ötürücüsü, mədəni dəyərlərin, sosial davranış modellərinin, dünyagörüşünün daşıyıcısıdır və hədəf dilin, milli-mədəni kimliyin dərk edilməsində, xalqın mədəni irsinin təbliğində əhəmiyyətli rol oynayır. Dərslüklərlə iş prosesində motivasiya əsas amillərdən biri hesab olunur. Təlimə marağı artırmaq üçün ümumbəşəri, mədəni dəyərləri əks etdirən mətnlərdən istifadə edilməsi zəruridir.

Təhsilənlərdə mədəniyyətlərarası səriştənin formalaşdırılmasında müəllimin rolu xüsusilə önəmlidir. Müəllim bilik və bacarıqların ötürülməsini təmin etməklə yanaşı, tədris materiallarının seçimi, təlim üsul və formalarının məqsədəuyğun və ahəngdar təşkili, tələbələrin öyrənmə motivasiyasının artırılmasında mühüm rol oynayır.

Mədəniyyətlərarası səriştənin formalaşmasında əsas məsələlərdən biri tapşırıqların məqsədəuyğun seçimidir. Düzgün seçilmiş tapşırıqlar bu səriştənin inkişafında əsas didaktik vasitələrdən biri kimi çıxış edir və mədəni fərqlərə hörmət kimi fundamental dəyərlərin formalaşmasına xidmət edir.

Milli mədəniyyət hadisələrinin digər mədəniyyətlərlə müqayisəli şəkildə dərk olunmasına və ümumbəşəri dəyərlərin mənimsənilməsinə şərait yaradan linqvomədəni təhlil ümumbəşər dəyərlərini anlamağa imkan verir. Linqvomədəni təhlil milli mədəniyyət hadisələrinin digər mədəni sistemlərlə müqayisəli şəkildə dərkini təmin edir, dil vasitəsilə ötürülən mədəni informasiyanı aşkara çıxarır, müxtəlif xalqların qavrama modellərini müqayisəli şəkildə araşdırır. Bu yanaşma xarici dilin öyrənilməsinə linqvistik bacarıqların formalaşdırılması, sosial-mədəni şüurun və mədəni səriştənin inkişafını təmin edən kompleks proses kimi qiymətləndirir. Nəticədə, xarici dili öyrənlər fərqli mədəniyyətləri müqayisəli

şəkildə təhlil etmək, onların spesifik xüsusiyyətlərini dəyərləndirmək və mədəniyyətlərarası qarşılıqlı anlaşma bacarıqlarını inkişaf etdirmək imkanı əldə edirlər. Xarici dili öyrənməklə şagirdlər öyrəndikləri dilin qrammatik, leksik və fonetik qurumu haqqında sistemli bilik əldə edir, həmin dillə ana dili arasındakı fərqli və oxşar cəhətləri şüurlu şəkildə dərk edirlər.[4, s.108].

Xarici dillərin tədrisi prosesində tələbələr hədəf dilin mədəniyyətini yerli mədəni xüsusiyyətlərlə müqayisə edərək oxşarlıqları, fərqlilikləri təhlil edir və bu onların dil öyrənmə qabiliyyətinə, təlim nəticələrinin müvəffəqiyyətinə, tədrisin keyfiyyətinə mühüm təsir göstərir.

Dilin keyfiyyətli və məqsədyönlü şəkildə mənimsənilməsi üçün mədəni biliklərin əldə olunması zəruri hesab edilir. Mədəniyyətlə bağlı biliklər sosial davranış formalarının və dilin funksional xüsusiyyətlərinin qavranılması ilə sıx bağlıdır. Mədəni kompetensiyalar öyrənilərdə mədəni şüurun formalaşmasına, kontekstə uyğun davranış strategiyalarının müəyyənləşdirilməsinə, mədəniyyətlərarası anlaşmanın inkişafına, hədəf dilin fərqli kommunikativ kontekstlərdə düzgün istifadəsinə şərait yaradır. Dil öyrənilər uğurlu ünsiyyəti təmin etmək məqsədilə mədəni biliklərə yiyələnirlər və bununla da, hədəf dildə qavrama və anlama bacarıqlarını inkişaf etdirməyə nail olurlar

Mədəni biliklər cəmiyyət üzvləri tərəfindən öyrənmə yolu ilə formalaşan və irsən keçən ortağ ənənələri, sosial davranış qaydalarını və dəyər sistemini əhatə edir. Mədəni biliklər olmadan öyrənilər sözlərin həqiqi mənasını tam başa düşmür və funksional, pragmatik məzmununu qavramaqda çətinlik çəkirlər. Mədəniyyətin tədrisi dilin düzgün şəkildə istifadəsinə şərait yaradır və onun kontekst əsasında düzgün mənimsənilməsinə təmin edir.

Dil və mədəniyyətin inteqrasiyası tələbələrdə tolerantlığın formalaşmasına, mədəni həssaslığın artırılmasına, fikirlərin sərbəst ifadə edilməsinə kömək edir. Xarici dillərin inteqrasiyasının və mədəniyyətin tədrisinin əsas məqsədi tələbələrə hər ölkənin insanların özünəməxsus dəyərləri və ya davranış nümunələri olduğunu qəbul etdirmək, dəlilləri dəstəkləmək üçün fərqli mədəniyyətlərdə dəyərləndirmək və ümumiləşdirmək bacarıqlarını formalaşdırmaq, hədəf mədəniyyətdə intellektual maraq yaratmaq və həmin xalqın insanlarına qarşı empatiya oyatmaqdır. [2, s.124].

Dil öyrənilməsi prosesinə mədəniyyətin inteqrasiyası hədəf mədəniyyətə intellektual marağı artırmağa, öyrənilərin uğur qazanmasına, dili daha həvəslə öyrənməsinə, əldə etdikləri bilikləri uzun müddət yadda saxlamalarına, mədəniyyətlərarası səriştənin formalaşdırılmasına və təlim prosesinin səmərəliliyinin artırılmasına imkan yaradır. Bu dünyagörüşü genişləndirmək və mədəniyyətlərarası anlayışı formalaşdırmaqla yanaşı, bir sıra metodoloji və praktik çətinliklərlə də müşayiət olunur. Mədəni fərqliliklərin təhrif olunması və yanlış şərhlər öyrənilərin obyektiv qavrayış və analitik qiymətləndirmə imkanlarını məhdudlaşdırır. Mədəniyyətlərarası kompetensiyanın ötürülməsində, dilin

kontekstual-semantik strukturunun integrativ tədrisində qarşıya çıxan çətinliklər təlim prosesinin optimallaşdırılmasını zəruri edir. Pedaqoji fəaliyyətin sistemli təşkili mədəniyyətlərarası əməkdaşlıq bacarıqlarının inkişafında, şəraitə uyğun kontekstual anlayışların təmin edilməsində həlledici rol oynayır.

Mədəniyyətin məqsədyönlü və metodoloji əsaslarla sistemli tədrisi öyrənənlərdə mədəniyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlarının formalaşmasına xidmət edir. Müasir qloballaşma və texnoloji inkişaf şəraitində mədəniyyətlərarası ünsiyyət fərqli dillər və mədəni kontekstlərə mənsub olan insanların bir-birini anlama bilməsini təmin edən kommunikativ kompetensiya kimi qiymətləndirilir. Bu kompetensiya, tələbələrin fərqli mədəniyyət nümayəndələri ilə anlaşma qurmaq, tolerant və empatik münasibətlər formalaşdırmaq bacarığını gücləndirir. Mədəniyyətlərarası ünsiyyətin əsas məqsədi müxtəlif mədəniyyətlərin nümayəndələrində ünsiyyət vərdişləri və bacarıqlarının inkişaf etdirilməsidir. [1, s. 193].

Mədəniyyətlərarası ünsiyyət bütün dövrlərdə qarşılıqlı anlaşmanın təmin edilməsində və beynəlxalq münasibətlərin tənzimlənməsində mühüm rol oynamışdır. Buna görə də, digər xalqların mədəniyyətini, həyat tərzini və adət-ənənələrini bilmədən, mədəni irsdən səmərəli yararlanmadan dünya miqyasında əməkdaşlıq və tərəqqi əldə etmək mümkün deyil.

Beləliklə, xarici mədəniyyətin öyrənilməsi xarici dil öyrənənlərə effektiv kommunikasiya bacarığını inkişaf etdirməyə imkan verir, onların öz mədəniyyətlərini digər mədəniyyətlərlə müqayisə etməsini, müxtəlif sosial normativləri, dəyərləri və davranış kodlarını mənimsəməsini təmin edir və mədəniyyətlərarası münasibətlərdə daha səmərəli fəaliyyət göstərmələrinə töhfə verir. Dil və mədəniyyət arasındakı qarşılıqlı əlaqə dil öyrənmə prosesini zənginləşdirir, mədəniyyətlərarası əməkdaşlıq bacarıqlarını gücləndirir, dünyanı daha dərinlən və geniş perspektivdə başa düşmək imkanı yaradır və tələbələrin şəxsi uğurlarına müsbət təsir göstərir. Xarici dil öyrənmə prosesində mədəniyyətin əhəmiyyətini nəzərə alaraq deyə bilərik ki, yeni dilin mədəniyyətinin mənimsənilməsi yeni bir dünyanın kəşfi və anlaşılmasıdır.

ƏDƏBİYYAT:

1. Əhədova S. A. Müasir dünyada mədəniyyətlərarası münasibətlər. Bakı: Elm, 2014, 348 s.
2. Ismailova A.D. Teaching English as a Foreign Language. Bakı: Mutarjim, 2011, 319 p.
3. Məmmədli N. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti (norma, nitq mədəniyyəti sahələri və nitqə verilən tələblər). Ali məktəblərin bütün ixtisasları üçün dərslik, II cild. Bakı: Elm və təhsil, 2022, 512 s.
4. Veysəlli F. Seçilmiş əsərlər. III cild. Bakı: Mütərcim, 2016, 420 s.

5. Byram Michael. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence: Revisited. 2nd edition. Bristol, Blue Ridge Summit, Multilingual Matters. 2021, 192 p.
6. Veronika Timpe. Assessing Intercultural Language Learning: The Dependence of Receptive Sociopragmatic Competence and Discourse Competence on Learning Opportunities and Input. Frankfurt am Main. Peter Lang, 2013, 317 p.
7. <https://as-journal.edu.az/uploads/files/2025/04/s-88-94-jale-mehraliyeva.pdf>
8. <https://aem.az/uploads/posts/2025/04/E%C4%B0%20xb-114-119.pdf>
9. https://www.researchgate.net/publication/228394413_Language_and_Culture
10. <https://gustavorubinoernesto.com/wp-content/uploads/2020/06/H-Douglas-Brown-Principles-of-Language-Learning-and-Teaching.pdf>
11. http://elibrary.bsu.edu.az/files/books_90/N_68.pdf

Yunusova Sh. A.

SUMMARY

THE ROLE OF CULTURE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

This article deals with the role of culture in foreign language teaching. Language is one of the most important carriers of culture. Without language, culture would not be possible. The main goal of learning a foreign language is to acquire communicative competence. Teaching foreign language does not mean only acquiring linguistic competence, but also acquiring cultural competence. Culture plays a crucial role to make learners understand and communicate a foreign language more accurately and appropriately in real life situation. The development and improvement of communicative competence depends on an effective and scientific teaching approach. The integration of culture into the language learning process increases intellectual interest in the target culture, promotes the development of intercultural competence, and enhances the effectiveness of the learning process. The systematic teaching of culture on the basis of clear objectives and methodological principles contributes to the formation of intercultural communication skills among learners. The interrelationship between language and culture enriches the language learning process, strengthens intercultural cooperation skills, provides an opportunity to understand the world more deeply and positively influences students' personal achievements.

Key words: *language, culture, education system, foreign language teaching, integration, intercultural competence, effective communication, cultural knowledge.*

Юнусова Ш. А.

РЕЗЮМЕ

РОЛЬ КУЛЬТУРЫ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

В данной статье рассматривается роль культуры в преподавании иностранных языков. Язык является одним из важнейших носителей культуры. Без языка культура была бы невозможна. Главная цель изучения иностранного языка — приобретение коммуникативной компетенции. Преподавание иностранного языка означает не только приобретение языковой компетенции, но и приобретение культурной компетенции.

Культура играет решающую роль в том, чтобы учащиеся могли более точно и адекватно понимать и общаться на иностранном языке в реальных жизненных ситуациях. Развитие и совершенствование коммуникативной компетенции зависит от эффективного и научного подхода к обучению. Интеграция культуры в процесс изучения языка повышает интеллектуальный интерес к изучаемой культуре, способствует развитию межкультурной компетенции и повышает эффективность учебного процесса.

Систематическое преподавание культуры на основе четких целей и методических принципов способствует формированию навыков межкультурной коммуникации у учащихся. Взаимосвязь языка и культуры обогащает процесс изучения языка, укрепляет навыки межкультурного сотрудничества, предоставляет возможность глубже понимать мир и положительно влияет на личностные достижения учащихся.

Ключевые слова: язык, культура, система образования, обучение иностранному языку, интеграция, межкультурная компетенция, эффективное общение, культурные знания.

Rəyçi: filologiya üzrə elmlər doktoru, professor R. S. Məmmədov